

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान योजनेकरीता अनुसूचित जाती प्रवर्गाचा निधी सन २०२२-२३ च्या अर्थसंकल्पिय निधीतून ४० टक्के राज्य हिस्सा (२२१०६६०९) Infrastructure & Maintenance साठी रु.३५२०.८५ लक्ष अनुदान वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पुरमा-३५२२/प्र.क्र.२३/आरोग्य-७
१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकूल इमारत,
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००९.
दिनांक : १४ फेब्रुवारी, २०२३.

वाचा :-

- १) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र.अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४३/अर्थ-३, दिनांक ०४.०४.२०२२.
- २) संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांचे क्र. राआसोम/ एफएमजी/ राहि/७९७४२-४९/२०२२-२३, दिनांक २३.०६.२०२२.
- ३) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.बियुडी-१३२२/प्र.क्र.६/आरोग्य-७, दिनांक २७.०६.२०२२.
- ४) शासन निर्णय, सार्वजनिक आरोग्य विभाग क्र.पुरमा-३५२२/प्र.क्र.२३/आरोग्य-७, दिनांक २३.११.२०२२.
- ५) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग क्र.पुरक-२०२२/प्र.क्र.६६/अर्थ-३, दिनांक २९.०८.२०२२.
- ६) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, क्र.बीजीटी-२०२२/प्र.क्र.४१/अर्थसंकल्प (विघयो), दिनांक २७.०९.२०२३.

प्रस्तावना :-

ग्रामीण जनतेस सहजसाध्य, परवडण्याजोगी, कार्यक्षम, उत्तरायी आणि विश्वासार्ह, सर्व प्रकारच्या गरजूना आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्याच्या उद्देशाने केंद्र शासनाने संपूर्ण देशात एप्रिल २००५ पासून राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान सुरु केले. सन २०१४-१५ मध्ये केंद्र शासनाने आरोग्य विषयक सर्व केंद्र पुरस्कृत योजना एकत्रित करून त्यास "राष्ट्रीय आरोग्य अभियान" असे नाव दिले. या राष्ट्रीय आरोग्य अभियानांतर्गत आता राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राष्ट्रीय नागरी आरोग्य अभियान व राष्ट्रीय रोग नियंत्रण कार्यक्रम या केंद्र पुरस्कृत योजनांचा समावेश केला आहे. राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानाकरीता सामाजिक घटकासाठी (SCSP) रु.१२०००.०० लक्ष इतकी तरतुद

अर्थसंकल्पित करण्यात आली होती. तसेच सन २०२२ च्या दुसऱ्या अधिवेशनामध्ये पुरवणी मागणीद्वारे रु.६७५५.६९ लक्ष अशी एकूण रु.१८७५५.६९ लक्ष इतकी रक्कम अर्थसंकल्पित करण्यात आलेली आहे. तसेच सदर अर्थसंकल्पित रकमेतून संदर्भ क्र.३ व ४ येथील शासन निर्णयान्वये रु.१५२३४.८४ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे सदर शिल्क निधीतून रु.३५२०.८५ लक्ष इतका राज्य हिश्श्याचा निधी राज्य आरोग्य सोसायटीस उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानाकरीता सामाजिक घटकासाठी (SCSP) रु.१२०००.०० लक्ष इतकी तरतूद अर्थसंकल्पित करण्यात आली होती. तसेच सन २०२२ च्या दुसऱ्या अधिवेशनामध्ये पुरवणी मागणीद्वारे रु.६७५५.६९ लक्ष इतकी तरतूद अशी एकूण रु.१८७५५.६९ लक्ष इतकी रक्कम अर्थसंकल्पित करण्यात आलेली आहे. तसेच सदर अर्थसंकल्पित रकमेतून संदर्भ क्र.३ व ४ येथील शासन निर्णयान्वये रु.१५२३४.८४ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यात आलेला आहे. त्यामुळे सदर शिल्क निधी रु.३५२०.८५ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्यास सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने संदर्भ क्र.६ येथील शासन निर्णयान्वये अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यास मंजुरी प्रदान केलेली आहे. त्यानुषंगाने २२१०G६०९ या राज्य हिश्श्याच्या लेखाशिर्षाखाली रु.३५२०.८५ लक्ष इतका निधी Infrastructure & Maintenance या योजनेकरीता वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर निधी वितरणाचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे:-

(रु. लाखात)

अ.क्र.	तपशील	सन २०२२-२३ मूळ + पुरक मागणी अर्थसंकल्पित	मागणी रक्कम (४०% राज्य हिस्सा)
१	एन-३, २२१० - वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६ सार्वजनिक आरोग्य, ७८९, अनुसूचित जाती उपयोजना,	१८७५५.६९	३५२०.८५

अ.क्र.	तपशील	सन २०२२-२३ मूळ + पुरक मागणी अर्थसंकल्पित	मागणी रक्कम (४०% राज्य हिस्सा)
	(०१) अनुसूचित जाती घटक कार्यक्रमांतर्गत योजना, (०१) (०६) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान (राज्य हिस्सा ४० %) (कार्यक्रम) ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) (२२१०८६०९)		

२. सदरचा खर्च वर तक्त्यात नमूद केल्याप्रमाणे संबंधित लेखाशीर्षाखालील सन २०२२-२३ च्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा व त्या लेखाशीर्षाखाली खर्ची दाखविण्यात यावा.

३. उपरोक्त अनुदानासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी याबाबतचे देयक कोषागारात सादर करून विहित केलेल्या बाबींवर खर्च करण्यासाठी सदर रक्कम आयुक्त, आरोग्य सेवा, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राज्य आरोग्य सोसायटी, मुंबई यांच्याकडे सुपुर्द करावी. यासाठी सहसंचालक (अ. व प्र.), आरोग्य सेवा, मुंबई यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. वित्त विभागाच्या दिनांक ०४.०४.२०२२ च्या शासन परिपत्रकासोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनु.क्र.९ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे कार्यक्रम प्रमुख / संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी शासनास कळविले असून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. त्यामुळे सदरहू प्रकरणी वित्त विभागाच्या दिनांक ०४.०४.२०२२ च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटींची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे. यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने राज्य आरोग्य सोसायटीच्या लेखापरिक्षणामध्ये कोणतेही गंभीर आक्षेप घेतलेले नाहीत. सदर प्रस्तावावरील वितरीत करण्यात येणारा निधी पुरवठादाराच्या खात्यात थेट जमा होणार आहे. सदर प्रस्तावात वस्तू खरेदी प्रस्ताव तसेच, भांडवली वस्तू खरेदीचा समावेश नाही. सदर कार्यक्रमांच्या संबंधित लेखाशीर्षाखाली एक वर्ष जूने संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आरोग्य सोसायटीच्या स्वतंत्र बँक खात्यात जमा करून खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक ०४.०४.२०२२ च्या शासन निर्णयातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे

/अटी व शर्तीचे पालन करून त्यासंदर्भात आवश्यक ते प्रमाणपत्र सादर करणे अथवा आवश्यक त्या बाबी स्वतंत्रपणे प्रमाणित करणे राज्य आरोग्य सोसायटीस अथवा सदरहू निधी ज्या यंत्रणेमार्फत खर्च करण्यात येणार त्या कार्यक्रम प्रमुखास बंधनकारक राहील.

५. सदरचे अनुदान सर्वांचे असून वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/ प्र.क्र.८५/ २०१३/ अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच युढील अनुदान वितरीत करण्यात येईल.

६. सदर प्रस्तावावरील खर्च शासन निर्णय, उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीबाबत प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.

७. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारीक संदर्भ क्रमांक.११२२/व्यय-१४, दिनांक १७.०९.२०२३ व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ११२२/२०२२, दिनांक १७.०९.२०२३ अन्वये प्राप्त झालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक क्र.२०२३०९९०९६९३००७०९७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वि. ल. लहाने)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त (आरोग्य सेवा) तथा संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे .

६. सहाय्यक संचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे
७. प्रशासकीय अधिकारी (आहरण व संवितरण अधिकारी), आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
८. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
९. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
१०. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग(अर्थसंकल्प/विघ्यो), मंत्रालय, मुंबई.
११. वित्त विभाग (व्यय-१४/ अर्थसंकल्प), मंत्रालय, मुंबई.
१२. कार्यासन अर्थसंकल्प/लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग .
१३. निवडनस्ती (आरोग्य-७) .